

NÉPÚJSÁG

2026. január 14.,
szerda

LXXVIII. évfolyam
7. (22167.) sz.

Ára: 4⁰⁰ lej
(előfizetőknek 3⁰⁰ lej)

K Ö Z É L E T I N A P I L A P

Hódhelyzet a Maros-parton

A felelősségvállalás elmarad

Fotó: Nagy Tibor

Olvasóink jelezték, hogy Marosvásárhelyen a Maros-parton ismét több fát megrágcsáltak és ledöntöttek a hódok. Bár a jelenség nem új keletű, hiszen környékünkön az elmúlt években jelentősen elszaporodtak ezek a rágcsálók, megoldás még nem született a problémára. Azt pedig, hogy kinek a felelőssége lenne orvosolni a helyzetet, homály fedi.

Szeredai Vivien

Az ügyben felkerestük a Maros Vízügyi Hatóság szóvivőjét, *Tőkés Dianát*, aki elmondta, hogy bár nem az ő feladatkörükhöz tartozik a vízparti fák gondozása, a múlt év folyamán védőhálót helyeztek ki a fák törzsére, hogy megakadályozzák, hogy a rágcsálók hozzáférjenek. Hozzátette ugyanakkor, hogy tudomása szerint a Maros Megyei Vadász- és

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
idejében megújítani
előfizetését!
Ha előfizet, biztosan
kézhez kapja,
olcsóbban,
mint ha
megvásárolná!

**Népújság falinaptár –
kapható az újságárusoknál!**

Elkészült a kataszteri felmérés

Elkészült a kataszteri felmérés
Nyáradkarácson községben.

2.

Hatszáz dolgozót küld kényszer- szabadságra az Azomures

Hatszáz dolgozót küld kényszer-
szabadságra a marosvá-
sárhelyi Azomures – írja az econo-
media.ro a vállalat közleménye
alapján.

6.

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

AKTUÁLIS

Szent királyok nemzetsége

Kaáli Nagy Botond

Egy ósidőkbe vesző történet, amely mindmáig tart, amelynek legendás örökségét máig hordozzuk, amely minket mint identitást máig meghatároz. Pedig e történetnek – a jelenlegi történelemtudományi kutatások szerint – majd háromnegyed évezrede, napra pontosan pedig 725 éve vége szakadt. Ekkor – 1301. január 14-én – halt meg 36 éves korában Budán III. András, az utolsó Árpád-házi király. És vele együtt férfiágon kihalt a mitikus eredetű dinasztia, az országalapító szent családja, az egyik legjelentősebb európai uralkodóház, amely háromszáz éven át kormányozta királyai révén az általa alapított országot.

Nem csak egy „egyszerű” királyi házról van szó, hanem egy olyan dinasztiáról, amely országot hozott létre, amely népet – politikai esz-közökben nem válogatva – európaivá változtatta, amely nem csak egy kis fejedelemséget, hanem hol okos politikálással, hol tűzzel-vassal egy annyira erős királyságot teremtett meg, amely később az egyik legje-lentősebb európai hatalommá válhatott. Népeességét kereszténnyé tette, és ezzel kiemelte abból a sorsból, amelyre az itt tanyázó vagy erre por-tyázó sztyepppei népek jutottak: megmentette a magyarságot a teljes el-tűnéstől, a biztos kihalástól. Természetesen több hatalmas európai királyi dinasztia létezett és létezik mindmáig, de olyan, amelyik orszá-got alapít, annak népét európaivá kényszeríti, majd uralkodik fölöt-te háromszáz esztendeig, miközben létrehoz egy erős, külpolitikailag is elismert országot, nos, olyanból jóval kevesebb.

(Folytatás a 3. oldalon)

JANUÁR

14

SZERDA

Ma BÓDOG, FÉLIX, holnap GYÖNGYVÉR napja

Az év 14. napja, hátravan 351 nap

IDŐJÁRÁS

Szakadozó felhőzet

Hőmérséklet:

max.: 0 °C

min.: -8 °C

naptár

Isten éltesse!

GYÖNGYVÉR: magyar eredetű női név, jelentése: gyöngytestvér, Arany János névalkotása a régi magyar Gyöngy névből, a Buda halála című művében.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR: 2026. január 13.

1 €	5,0896 lej
1 \$	4,3626 lej
100 Ft	1,3190 lej
1 g arany	643,1962 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

MEGYEI HÍREK

Ökumenikus imahét

Marosvásárhelyen január 18-án, vasárnap a Keresztelő Szent János-plébánián kezdődik az ökumenikus imahét. Igét hirdet Imreh Jenő református lelkipásztor. Hétfőn a Gecse utcai Kistemplomban Papp Noémi evangélikus lelkész, kedden a Szent Kozma és Damján plébánián Nagy Gábor református lelkész, szerdán a kövesdombi unitárius templomban Bara László római katolikus plébános, csütörtökön az alsóvárosi református templomban Fazakas Lajos Levente unitárius esperes, pénteken a Szent Imre-plébánián Csenter Levente református esperes, szombaton a Gecse utcai Kistemplomban Tamás Barna jezsuita lelkipásztor hirdet igét. Az imahetet a január 25-i alkalom zárja, amikor a Vártemplomban Péter Artúr római katolikus főesperes hirdeti az igét. Az alkalmak minden nap 18 órakor kezdődnek.

Rendkívüli hangverseny a román kultúra napján

A román kultúra napja alkalmából január 15-én, csütörtökön 19 órától rendkívüli hangversenyt tartanak a Kultúrpalota Nagytermében. A Marosvásárhelyi Állami Filharmónia szimfonikus zenekarát Shinya Ozaki vezényli, szólót játszik Horia Maxim zongoraművész. A nagyjéremű Paul Constantinescu-, Constantin Bobescu- és George Enescu-műveket hallgathat.

Gyermekek éve – ünnepélyes megnyitó

Az Erdélyi Református Egyházkerület 2026-ot a gyermekek évének nyilvánította. A tematikus év célja újra felfedezni a gyermeki hit értékét, és megerősíteni mindazokat a közösségeket – családokat, gyülekezeteket, iskolákat –, amelyek a kicsik hitbeli növekedését szolgálják. A tematikus esztendő üzenete a Szentírásból fakad: „Íme, az Úr ajándéka a gyermek...” (Zsolt 127,3). A gyermekek évét megnyitó istentiszteletre január 23-án, pénteken 12.30-tól kerül sor Marosvásárhelyen, a Gecse utcai református templomban. Az egyházkerület, illetve a gyülekezetek számos programmal készülnek, és két, gyermekeknek szóló kiadvány is napvilágot lát a tematikus évben. Az eseményekről a honlapon lehet tájékozódni.

Hawaii – szubtrópusi csodák

Január 16-án, pénteken 18 órakor a marosvásárhelyi Studium Hub földszinti konferenciatermében Veress Zsombor gyógyszerész, világutazó Hawaiit, az Egyesült Államok 50. exklávé tagállamát mutatja be a Kultúra hete rendezvénysorozat keretében. A közönség festői felvételeket láthat a világ egyik legszigeteltebb szubtrópusi szigetcsoportjáról, természeti csodáiról, tengerpartjáról, a nyüzsgő metropoliszról. Szervező a Studium-Prospero Alapítvány és a marosvásárhelyi Erdélyi Kárpát-Egyesület.

Hírszerkesztő: Mezey Sarolta

A hangok ömlenek a zongorából

Csíky Csaba

„Mint illatos teából száll a gőz” – József Attila mottója jut eszembe ezen a csodálatos estén. Liszt Ferenc Chopinről írt tanulmányában van egy rész, amely ezt a címet viseli: Zenedélután Chopinnél. Most este van, Marosvásárhelyen, a Palotában Bogányi Gergely a filharmónia és Vásárhely vendége, Chopint játszik. Deja vu. Nem Chopin, de mintha mégis... sokszor és sokan, virtuózok és zongoristák csillogtatták a gyönyörű dallamokat. Ez más. Itt a költészet zongorázik, puhán, simogató halsággal, a vakok érzékiségeivel. Liszt Ferencet olvasom, és egy virtuóz barát költőien szép tolmácsolása ragad magával. Előjátékok, prelűdök hívnak a folytatásra, és mindegyik félbemarad, aztán újra nekiindul, és végül mindegyik kigyó a farkába harap, ledobva bőrét, megszeliélülve, szinte észrevétlenül. Micsoda gyönyör, micsoda élvezet. Aki most játszik, mestere a zene művészetének.

Ő Bogányi Gergely. A legmagasabb fokú pianisztikus bravúr egyesül nála kivételes, karakterizáló erővel és az átélésnek az intenzitásával. Egyes etűdökben képzelete talán túlkomplikálja költői mondanivalóit, de a képzelet pompás gazdagsága menti, uralja ezeket. Bírálni nem, csak csodálni lehet, hiszen a lírának, pátosznak nemes poézise hatja át őket. Forró, lelkes tapsviharokkal ünneptük a művészt.

Nyárádkarácsoni ingatlanok

Elkészült a kataszteri felmérés

Elkészült a kataszteri felmérés Nyárádkarácson községben. Az eredményeket a Nyárádkarácsoni Polgármesteri Hivatalnál, illetve a Kataszteri és Ingatlan-nyilvántartó Ügynökség (ANCPI) honlapján egyaránt közzéteszik.

A felmérés következtében Nyárádkarácson községben 11476 ingatlant regisztráltak, amelyek összesen 4815,8552 hektár területet foglalnak el. Az eredményeket hétfőn, január 12-én tették közzé, az érdekelteknek pedig 60 nap áll rendelkezésükre (március 12-ig), hogy óvást nyújtsanak be. Az óvást hivatalos kérvény és a kifogásukat igazoló okiratok segítségével lehet benyújtani személyesen a község polgármesteri hivatalánál, postán vagy futárszolgálaton keresztül, illetve elektronikus úton.

Az országos projekt keretében Maros megyében eddig a 102 közigazgatási egység közül hat községben – Szászkezd, Oláhokcsárd, Marosbogát, Maroskece, Kutyalva és Erdőlibánfalva – fejeződtek be a felmérések, további 91-ben pedig folytatják a munkákat. Bővebb információk a www.ancpi.ro honlapon olvashatók. (szeredai)

Te mit tolsz? – bemutató az Ariel színházban

A marosvásárhelyi Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház a függőség témáját körbejáró *Te mit tolsz?* című felnőttelőadás bemutatójára várja közönségét január 17-én, szombaton 15 és 19 órától a stúdióterembe. A szövegkönyvet írta, illetve az előadást rendezte Horváth Lilla Holly drámapedagógus, a Hátszél nevelési program alapítója.

Dramaturg: Simon Júlia Annamária; pszichológus-konzulens: Péteri Dávid; látvány: Csíki Virág; zenei szerkesztő: Dóczy Áron; fény: Simon András; rendezőasszisztens: Drunek Sára; további közreműködő: Macaveiu Blanka. A helyek korlátozott száma miatt az előadásra a premier előtt a helyszínen lehet jegyet váltani. Az előadás a Rotary Klub TÉKA támogatásával és a Hátszél nevelési program alkotói közreműködésével jött létre.

További információk és helyfoglalás a 0747-942-181-es telefonszámon (WhatsApp üzenetben, illetve sms-ben is).

RENDEZVÉNYEK

Ügyes kezű nők januári foglalkozásai

A Divers Egyesület minden érdeklődőt vár a Női Akadémia keretében működő Ügyes kezű nők kézműveskör januári foglalkozásaira. Január 20-án és 27-én 17 órától állatfigurákat nemezelhetnek a résztvevők Lajos Anna kézműves irányításával a Divers Egyesület székházában (Marosvásárhely, Avram Iancu/Rákóczi utca 29. szám). A program célja meg tapasztalni az alkotás örömét, fejleszteni a kreativitást és lehetőséget adni a közösségi élményre. A szervezők felnőtt nők mellett a 16 év feletti lányokat, valamint a 7-8 évnél idősebb gyermekeket is várják, akik édesanyjukat vagy nagymamájukat kísérik el az együttlétre. Az alapanyagokat a szervezők biztosítják. A részvétel ingyenes, a szervezők köszönettel fogadnak adományokat a program folytatása érdekében. Az újonnan csatlakozók a 0265-311-727-es telefonszámon, az office@divers.org.ro e-mail-címen, valamint a Női Akadémia Marosvásárhely Facebook-oldalon jelentkezhetnek.

Zongoraest Szovátán

A szovátai Bernády Közművelődési Egylet és a Kodály Zoltán Népfőiskola, valamint a szovátai Marianum Ház szervezésében zongoraestre kerül sor január 15-én, csütörtökön 18 órától a Nyírdomb utca 30. szám alatti Marianum Házban. Geréb Erika csíkszeredai zongoraművész német és magyar romantikusok műveit játssza. Műsoron: Mozart-, Schumann-, Mendelssohn-, Brahms- és Liszt-művek.

NÉPÚJSÁG

MAROS MEGYEI NAPILAP

Kiadja az IMPRESS KFT.

FŐSZERKESZTŐ:

Karácsonyi Zsigmond

FŐSZERKESZTŐ-HELYETTES:

Vajda György

LAPSZERKESZTŐ:

Benedek István

MUNKATÁRSÁK:

Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Kaáli Nagy Botond, Nagy-Bodó Szilárd, Nagy Miklós, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Szeredai Vivien.

KORREKTÚRA:

Horváth Éva, Szabó Ivett.

TÖRDELÉS:

Donáth-Nagy György, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.

FŐKÖNYVELŐ:

Nagy Melinda.

REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:

Madaras Éva Adrienn.

APRÓHIRDETÉS:

Petres Emília. Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujsag.ro

SZERKESZTŐSÉG:

540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujsag.ro E-mail: nepujsag@e-nepujsag.ro

Telefon:

titkárság: 0265-266-780; tel/fax: 0265-266-270.

Nyomda:

Palatino. A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.

Előfizetés a postahivatalokban, a postásoknál és a szerkesztőségben:

tel. 0728-082-259.

Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje:

hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15, péntek: 9–14 óra között, szombat, vasárnap: zárva.

642357800069

ISSN 1220-3475 (print);

ISSN 1584-3238 (online)

XIV. Leó pápa fogadta María Corina Machado venezuelai ellenzéki politikust

XIV. Leó pápa magánaudiencián fogadta María Corina Machado venezuelai ellenzéki politikust – közölte a szentszéki sajtóközpont hétfőn.

A találkozásról eddig egyik fél sem adott ki részletesebb közleményt.

A Szentszéknél akkreditált venezuelai újságírók is a találkozót követően értesültek a tavaly Nobel-békedíjjal kitüntetett Machado látogatásáról.

A washingtoni Fehér Ház bejelentése szerint Machadót a következő napokban Donald Trump amerikai elnök is fogadja.

Az 58 éves Machado 2011 és 2014 között a venezuelai nemzeti gyűlés tagja volt. 2024-ben megnyerte az ellenzék elnökjelölt-választását, de a hatóságok eltiltották az elnökválasztáson való indulástól.

Az üldöztetéstől való félelmében először rejtőzködve élt hazájában, majd 2025 januárjában menedéket kapott Argentína caracasi nagykövetségén. Ezután pedig az Egyesült Államokba

távozott. A Szentszék kiemelt figyelemmel kíséri a venezuelai fejleményeket.

A szentszéki államtitkárság korábban cáfolta a The Washington Post című amerikai lap azon értesülését, miszerint Pietro Parolin szentszéki államtitkár december 24-én bekérte volna a Szentszékhez akkreditált amerikai nagykövetet, és meneküloutat kért volna Nicolás Maduro venezuelai elnök számára.

Machado vatikáni látogatása időben egybeesett azzal, hogy a venezuelai hatóságok szabadon bocsátottak 116 politikai foglyot, köztük két olasz állampolgárt, akiket 2024 novemberétől tartottak fogva.

Mario Burlo és Alberto Trentini 423 napot töltött a hírhedt El Rodeo börtönben. Szabadon engedésüket Antonio Tajani olasz külügyminiszter jelentette be, kedden szállították őket vissza hazájukba.

Az 52 éves Mario Burlo vállalkozót a Kolumbia és Venezuela közötti hatá-

ron tartóztatták le. A 46 éves Alberto Trentini a fogyatékkal élőket segítő Humanity&Inclusion nemzetközi civil szervezetnek dolgozott.

Caracasba való megérkezése után egy hónappal egy közúti ellenőrzés során tartóztatták le.

A velük szembeni vádakát a hatóságok nem közölték, bíróság elé nem állították őket.

A római külügyminisztérium adatai szerint még 42 olasz állampolgár van venezuelai börtönben, közöttük 24 politikai okból.

Magyar fogoly is szabadult

A venezuelai börtönökben fogva tartott három magyar állampolgár közül egyet kiengedtek a helyi hatóságok, a többiek szabadon bocsátásán a kormány tovább dolgozik – írta Szijjártó Péter magyar külgazdasági és külügyminiszter kedden a Facebookon. *(MTI)*

Szexmunkásokat foglalkoztató román bűnözőket fogtak el a román és a brit hatóságok

Embercsempészet és szexuális szolgáltatásokra való kényszerítés vádjával román bűnözői hálózat tagjait fogták el a román és a brit hatóságok, az együttműködés négy ember előállításához, valamint számos luxusautó és ingatlan lefoglalásához vezetett – tájékoztatt az Európai Unió tagállamai közötti igazságügyi együttműködésért felelős, hágai székhelyű ügynökség, az Eurojust hétfőn.

A hágai közlemény szerint a Romániában és az Egyesült Királyságban egyidejűleg tartott rajtaütés során felszámolt bűnözői hálózat tagjai kiszolgáltatott nőket csempészték szexuális kizsákmányolás céljából Romániából a szigetországba.

A bűnözői hálózat felszámolását célzó nyomozás 2022 novemberében kezdődött, amikor a brit rendőrök egy londoni parkolóban szolgáltatásukat kínáló román szexmunkásokból álló csoportra lettek figyelmesek.

Noha a román nők kezdetben nem beszéltek szexuális kizsákmányolásról, a hatóságok megállapították, hogy

ugyanaz a román állampolgár fizette a szexmunkásoknak az Egyesült Királyságba szóló repülőjegyeit. A gyanú szerint a nőket Cândești községben és annak környékén toborozták, majd a nőket Londonban utcai prostitúcióra kényszerítették.

A brit hatóságok azonosították a hálózat azon tagjait, akik a kiszolgáltatott nők szállításáért és prostitúcióra kényszerítéséért voltak felelősek. A román hatóságok pedig felkuktatták, majd lefoglalták a bűncselekményekből származó bevételt, amely közvetítőkön keresztül visszaáramlott Romániába.

Hároméves nyomozást követően, a 2026 elején tartott akció során Romániában három vádlottat állítottak elő, két másikat pedig bírósági felügyelet alá helyeztek. Kilenc luxusautót és számos ingatlant foglaltak le.

Az Egyesült Királyságban egy gyanúsítottat állítottak elő, akit az úgynevezett modern rabszolgaságról szóló brit törvény szerinti bűncselekményekkel vádolnak, beleértve emberek kizsákmányolásának megszervezését és elősegítését – tájékoztatt az Eurojust. *(MTI)*

Franciaországban megkezdődött az önkéntesek toborzása a nemzeti katonai szolgálatra

Elindították Franciaországban hétfőn fiatal önkéntesek toborzását az Emmanuel Macron elnök által novemberben bejelentett „nemzeti szolgálatra”, amelyet a hadsereg és a nemzet közötti kapcsolat erősítésének és az országot érő fenyegetésekkel szembeni szükségletek kielégítésének eszközeként hirdetett meg az állam.

Catherine Vautrin védelmi miniszter szerint harminc évvel a kötelező sorkatonaság felfüggesztése után a novemberben meghirdetett önkéntes szolgálat bevezetése a „hosszú távú fejlődés része a hibridebb hadseregmodell felé”. Az önkéntesek 200 ezer aktív katona és 47 ezer tartalékos (80 ezer 2030-ban) mellett teljesítenek majd szolgálatot.

A francia hadsereg idén háromezer önkéntest kíván felvenni – 1800-at a szárazföldi haderőnél, 600-at a légierőben és űrhaderőben, 600-at pedig a haditengerészethez –, jövőre négyezret, 2030-ban 10 ezret, 2035-ben pedig 42 500-at.

A 18 és 25 év közötti férfiak és nők áprilisig jelentkezhetnek, hogy szeptember és november között tíz hónapra csatlakozzanak a hadsereghez, kizáró-

lag Franciaország kontinentális vagy tengerentúli területein.

„A nemzeti szolgálat választása azt jelenti, hogy részt veszünk polgáraink, országunk védelmében egy olyan környezetben, amelyről érzékeljük, hogy bizonytalan” – mondta Fabien Mandon tábornok, a francia hadsereg vezérkari főnöke a védelmi miniszterrel és a három fegyveres erő (szárazföldi, légi és tengerészeti) vezetőivel tartott sajtótájékoztatón.

Kifejtette: egy hónapos alapozó képzés után az egységekbe integrált sorozottak „nemzetünk ellenálló képességének megerősítésében” vesznek részt.

„Képzést kapnak arra, hogy kényelmetlen helyzetekben hogyan reagáljanak, hogy cselekvésüket egy

szervezett, szolidáris, erős csoport keretébe illesszék, ahol mindenki, függetlenül társadalmi származásától, személyes hátterétől, véleményétől, vallásától, ugyanabban az egyenruhában, az egyenlőség, a testvériség, a méltányosság elvei szerint fejlődik, és ahol a kiemelkedő teljesítményt jutalmazzzák” – hangsúlyozta.

A fiatal önkénteseket a védelmi miniszter tájékoztatása szerint orvosi alkalmasság, motiváció és „a hadsereg igényeihez való alkalmasság” alapján választják ki. Havi bruttó 800 euró körüli fizetést kapnak, és a szolgálat alatt szállást és teljes ellátást biztosítanak számukra.

A „nemzeti szolgálat” (fizetés, felszerelés, ruházat, szállás) tervezett költsége a 2026-2030 közötti időszakra 2,3 milliárd euró.

A tíz hónapos szolgálat letelte után a fiatalok folytathatják tanulmányaikat, csatlakozhatnak az operatív tartalékosokhoz, vagy aktívként bevonulhatnak a hadseregbe. *(MTI)*

O R S Z Á G – V I L Á G

Ilie Bolojan lesz az ügyvivő oktatási miniszter

Ilie Bolojan miniszterelnök kedden továbbította Nicușor Dan államfőnek Daniel David oktatási miniszter felmentésére vonatkozó javaslatát. A kormány közleménye szerint az oktatási tárca ideiglenes vezetését a miniszterelnök veszi át. Daniel David december 22-én jelentette be a lemondását. Döntését a blogján azzal indokolta, hogy sosem vágyott politikai pályafutásra, az oktatási miniszteri megbízatást eleve átmeneti jelleggel vállalta, hogy segítse át a tanügyi rendszert egy válságos időszakon. Tavaly júniusban már kézen állt visszatérni Kolozsvárra, de a pénzügyi-költségvetési válság körülményei között a kormányfő felkérésére vállalta a mandátuma folytatását – írta a Babeș-Bolyai Tudományegyetem (BBTE) tisztségéből felfüggesztett rektora. *(Agerpres)*

Maia Sandu lemondását követelik a moldovai szocialisták

Éles politikai vitát váltott ki a Moldovai Köztársaságban Maia Sandu államfő nyilatkozata, miszerint egy esetleges referendumon a Romániával való egyesülésre szavazna. A kijelentésre reagálva az ellenzéki Moldovai Köztársaság Szocialista Pártja (PSRM) kedden az elnök azonnali lemondását követelte – számolt be az EFE és az INFOTAG hírügynökség. A szocialisták egy közleményben „nyílt politikai árulásnak” minősítették az államfő nyilatkozatát, amelyik szerintük sérti Moldova alkotmányát, szuverenitását és semlegességét. Úgy vélekedtek, hogy Maia Sandu elnökségének „minden egyes napja fenyegetést jelent” az ország függetlenségére, ezért felszólították a legfőbb ügyészséget és a Moldovai Köztársaság hírszerző szolgálatát (SIS), hogy indítsanak vizsgálatot az elnök ellen hazaárulás gyanújával. A PSRM emellett arra buzdította a többi ellenzéki pártot, hogy fogjanak össze „a Maia Sandu-rezsim” ellen, amelyik szerintük a szuverenitás elvesztése, a társadalmi megosztottság és a nemzeti katasztrófa felé vezeti az országot. *(Agerpres)*

Szent királyok nemzetsége

(Folytatás az 1. oldalról)

Jellemző a ház korabeli elnevezése is: a dinasztia tagjai soha nem nevezték Árpád-háznak a családjukat. Az elnevezést 1770-ben Palma Károly Ferenc alkotta meg, Pray György kutató munkásságára alapozva. Pray maga pedig a Szent Istvánnal kortárs Biborbanszületett Konstantin császár állítását tartotta elfogadhatóbbnak, aki szerint Árpád volt a magyarok első fejedelme, nem pedig Álmos. A dinasztíát maguk a kortársak a szent királyok nemzetsége néven említik, és gyakran annak tagjai is így hivatkoztak a családra. Nem véletlenül, és nem is fellengzősen: az európai uralkodóházak közül a legtöbb katolikus szentet az Árpád-ház adta – nyolc uralkodót avattak szentté vagy boldoggá, közülük kettőt az ortodox egyház is szentként ismer el. A család ágai kiterjedt házassági kapcsolataik révén Európa szinte mindegyik szegletébe eljutottak, Árpád-vér csörgedezett például a Habsburg, a Bourbon, az Anjou, a Jagello és a Valois dinasztiákban, de Árpád-házi hercegnő volt Skóciai Szent Margit is, Szent István unokahúga vagy unokatestvére, minden angol királynő ősanyja, aki III. Malcolm skót király feleségeként óriási befolyást gyakorolt a kora középkori Skócia egészére. Érdekes élmény volt az ősi Edinburgh városában meglátogatni Skócia legrégebbi, ma is álló épületét: a hatalmas edinburghi várban, Szent Margit egykori lakhelyén, a 12. században emelt apró kápolnát, amelyet Skóciai Szent Margit emlékére építtetett I. Dávid skót király. A legrégebbi skóciai épület egy Árpád-nemzetségbeli szent tiszteletére emeltetett, közel 900 évvel ezelőtt.

Az Árpád-ház a 14. században teljesen kihalt, utolsó női tagja, Tössi Boldog Erzsébet királyi hercegnő 1336 és 1338 között hunyt el – a svájci Töss városának címerében mindmáig az Árpád-házi kettős kereszt látható. És noha a dinasztia már 725 éve nem létezik, mi itt mindannyian nekik köszönhetjük, hogy ezen a földrészén élhetünk, az évszázadok folyamán csak kevésbé változott nyelvünket beszélhetjük, és nem csak a történelem futó lapjain emlegetnek bennünket az avarokkal vagy a besenyőkkel együtt, hanem élő, lélegző közösség vagyunk egy folyton megújuló Európában. Mert mi az igazi örökség, ha nem az, amely egy ezer éve fennálló nemzetet eredményezett?

És ezt az aktualitást az Árpád-háztól senki sem veheti el.

A felelősségvállalás elmarad

(Folytatás az 1. oldalról)

Sporthorgász-egyesület (AJVPS Mureş) felel a problémáért. A Maros Megyei Vadász- és Sporthorgász-egyesület munkatársaitól azonban ugyanezt a választ kaptuk: nem az ő feladatkörükbe tartozik a probléma megoldása, de a tavaly ők is helyezték ki védőhálókat.

Így tehát a felelősség egyik szervezetről a másikra hárul, azonban továbbra sem derült ki, hogy valójában kinek a feladata lenne gondoskodni a folyóparti fákról.

A természet hidrotechnikai mérnökei

Hegyesi Zsolt, a Milvus Csoport biológusa lapunknak elmondta, hogy a közönséges hód (Castor fiber) esetében egy olyan fajról beszélünk, amely Európából, főleg a kelet-európai részen az 1800-as évek közepére szinte teljesen kihalt. Visszatelepítése szerencsére sikeres volt. Romániában 1998–2003 között három

folyón, a Maroson, az Olton és a Ialomitán zajlott a visszatelepítésük. Az évek során a faj sikeresen elszaporodott, napjainkban Erdélyben már szinte minden nagyobb folyóban megtalálhatók. Mivel már egyszer szinte kipusztultak, az Európai Unióban védett fajjá nyilvánították őket. Több védett egyezmény listájára is felkerültek, többek között az Élőhelydirektíva listára is, amely a Natura 2000 védett területi hálózatok alapját képezi. Romániában ugyanakkor természetvédelmi törvény is védi őket.

A biológus hangsúlyozta, hogy a hódok rendkívül hasznos állatok, hiszen úgynevezett ökoszisztéma-mérnök fajok, vagyis nagyon aktívan alakítják az élőhelyüket. Gátakat raknak, várakat építenek, fákat döntenek ki, új vizes élőhelyeket vagy esetenként kiöntéseket tudnak létrehozni – utóbbi azonban néha a gázdák kárára is mehet.

Hegyesi Zsolt kiemelte, hogy bár az emberek számára ijesztően hathat, ha például a Maros-parton nagyobb

méretű fűzfákat látunk jócskán meg-rágva vagy teljesen kirágva, fontos tudni, hogy a szóban forgó állatok nem meggondolatlanul rágcsálják a folyóparti fákat. Ők annyit rágnak, amennyit az élőhely megenged, hiszen ez csupán egy bizonyos számú hódot képes eltartani. Hangsúlyozta ugyanakkor, hogy a fakéregfogyasztás a hódok téli viselkedésére jellemző, hiszen a hideg időben ez teszi ki a táplálékuk nagy részét. Nyáron lágyszárúakat esznek, főként fűféléket és egyéb part menti növényeket. Ha ebben az időszakban ki is rágnak egy-két vékonyabb fát, azt építkezés céljából teszik. Éppen ezért nem véletlen, hogy nyáron nincs rájuk panasz, hiszen tevékenységük nem annyira szembetűnő, mint télen.

A biológus hangsúlyozta, hogy valóban több olyan akció is volt már az elmúlt években, amelyek során a part menti fák törzsét egy bizonyos magasságig dróthálóval kerítették körbe, ami rendkívül hatékony módszernek bizonyult.

Fotók: Nagy Tibor

Erről jut eszembe

Nagy Miklós Kund

Tele a kalendárium nevezetes dátumokkal. Az év szinte minden napjára jut legalább egy világ-nap. Ahol ez hiányzik, hamar kitá-lálnak egy újabbat. Olykor mondvacsináltat, amilyenről például január 12-én, hétfőn olvas-hattunk. Eddig nem tudtam, most kiderült, ez „a nemzetközi csokolj meg egy vöröset” elnevezésű nap. Miért éppen vöröset?! Hátha én a barnákat, szőkéket kedvelem! Vagy netán jelképesen kell értenünk a felszólítást, és nem lányra vagy fiúra kell gondolnunk, hanem ilyen-olyan kom-munistára, nemtől függetlenül? Olyan zagyaságnak tűnt az egész, hogy el is felejtettem, szá-momra miért volt hosszú időn át valóban emlékezetes ez a nap. Aztán mégis eszembe jutott. 41 évvel ezelőtt január 12-én kora délután egyik percről a másikra szüntették meg az akadémikus diktátorné parancsára a romá-niai területi rádióstúdiókat, pró-bálták végleg kitörölni a köztudatból a marosvásárhelyi és kolozsvári rádióstúdiók magyar adásait. Csapás volt ez a honi magyarság egészére, és ki tudja, még mik következhetnek volna, ha nem történik meg ’89 decemberé-ben a pontosan meg nem neve-zhető rendszerváltás. Ránk, akik akkor a rádió munkatársai vol-tunk, rendkívül nyomasztóan ha-tott a minden indoklást, magyarázatot mellőző, önkényes intézkedés. Hetekig úgy éreztük, mintha taglóztak volna, hiszen addig abban a hiszemben álta-tuk magunkat, hogy identitásunk megóvását célzó nemes hivatást teljesítünk. És hirtelen elzárták előlünk ezt a lehetőséget. Többé nem gyakorolhattuk azt a mester-séget, amibe beletanultunk, bele-szerettünk. A román kollégák nem fogták fel ennyire tragikusan a helyzetet, náluk az a tény nem te-vődött fel, hogy kirekesztik őket az anyanyelvi közbeszédből, de

őket is megviselte a betiltás. Utóbb ki itt, ki ott kapott valami-lyen állást, a román szerkesztők többsége jól jövedelmező, befo-lyásos beosztásban dolgozhatott tovább. Mégis nagy lelki megpró-báltatás volt nekik is, nekünk is, hogy rádiós szenvedélyünk kiélé-sétől megfellebbezhetetlenül megfosztottak. Ettől kezdve több éven át ezen a napon összegyűl-tünk mi, egykori munkatársak, sorstársak emlékezni, nosztalgi-ázni, panaszkodva vigasztalódni. Biztos voltak ezeken az összejő-veteleken beépített jelentgetők, szekus besúgók is, nehezen hi-hető, hogy abban a parancs-uralmi abszurd időszakban a fék-telen hatalom titkosszolgálatá ne tudott volna minden lépésünkről, ezekről a „sírva vigadó” találko-zókról pláne, de arról nincs tuda-másom, hogy parancsot adtak volna a leállításukra. Történtek olykor ilyen vonatkozású, rend-hagyó különösségek akkoriban is. Aztán megtörtént a népfelke-lés, a forradalom, vagy mi a csuda, a rádiósok Vásárhelyen és Kolozsváron is „visszafoglalták” stúdióikat, fokozatosan újra lábra kapott a regionális rádió-zás, egész napossá vált a magyar adás, és így tovább. Az 1985-ös felszámolás emlék-összejöveletei okafogyottá váltak. Teljességgel azért mégsem feledjük az akkor történeteket. Egy lehetséges na-gyobb csapás előjátéka lehetett az az önkényuralmi parancsszó. Az újabb nemzedékeknek már fo-galmuk sincs arról, mik történ-hettek akkoriban ebben az országban. Időnként nem árt fel-frissíteni ilyen vonatkozásban is a közvéleményt. Aik személye-sen megtapasztalták, sajnos egyre kevesebben vannak. A Vá-sárhelyi Rádió betiltás előtti sza-kaszából is már alig élünk egypáran. Szedjük, fiúk, az agy-serkentőt, nehogy halványuljon a memória!

A Bukovinai Székelyek Országos Szövetségének ítelték oda az SZNT Gábor Áron-díját

A Bukovinai Székelyek Országos Szö-vetségének ítelték oda tavaly a Szé-kely Nemzeti Tanács (SZNT) Gábor Áron-díját – tájékoztatta hétfőn az MTI-t a szervezet.

Mint írták, a díj odaítéléséről az év végén döntött az SZNT Állandó Bi-zottsága.

„A szervezet pél-daadó módon, hű-séggel és kegyelettel ápolja a bukovinai székely falvak emlé-két, rendezvényeket szervez, összetartja a Kárpát-medencé-ben a bukovinai szé-kely közösségeket és alapja azok tevé-keny együttműködésének” – áll az SZNT in-doklásában.

Mint rámutatnak, a díj odaítélése egyben kegyeletteljes főhajtás a bukovinai széke-lyek történelmi kálváriája előtt, „felidézése olyan jelentős történelmi személyiségek em-lékének, mint a nemrégiben elhunyt Potápi

Árpád János államtitkáré vagy a bukovinai székelyek költőjéé, Tamás Menyhérté”.

A díj átadásának idejéről és helyszínéről a díjazott szervezet vezetőségével egyez-tetve a későbbiekben döntenek – írták a köz-leményben.

A szervezet hon-lapján fellelhető in-formációk szerint a rendszerváltás után megalakult Székely Szövetség 2001-ben módosította nevét Bukovinai Székelyek Ország-os Szövetségére. A bonyhádi székhe-lyű, korábban a bu-kovinai székely származású Potápi Árpád János volt nemzetpolitikai ál-

lamtitkár által is vezetett ernyőszervezet fő célja a bukovinai székely értékek és hagyomán-nyok őrzése, fenntartása. A szövetségnek – amelynek jelenlegi vezetője László Eszter – 45 tagszervezete van, és fő tevékenységük a bukovinai székely gyökerek ápolása. (MTI)

A hivatásos katonák nyugdíjkorhatárának növelését tervezik

A hivatásos katonák és a belügyi alkalmazottak nyugdíjkorhatárának emeléséről dolgoz ki törvénytervezetet a két érintett minisztérium Romániában – jelentette be Radu Miruță, a védelmi tárca-t vezető minisz-terelnök-helyettes hétfőn, az Antena 3 hírtelevízióban.

A Mentsétek Meg Romániát Szövetség (USR) politikusa szerint erről Ilie Bolojan li-berális miniszterelnök és a négypárti koalí-ció-s kormány öt miniszterelnök-helyettese részvételével tartott hétfői tanácskozáson született megállapodás. A kabinet ugyanis azt tervezi, hogy jövő héten újabb deficitcsök-kentő intézkedéscsomagot léptet életbe – a parlamenti vitát kiiktató – kormányzati fele-lősségvállalással, amely egyebek mellett a központi közigazgatásban dolgozók béralap-jának 10 százalékos csökkentését irányozza elő.

„A védelmi tárca és a belügy speciális helyzetben van. Hatszáz kilométernyi közös határunk van egy háborúban álló országgal: nem tehetjük meg, hogy karcsúsítsuk a had-sereget. A védelmi, illetve a belügyminiszté-riumnál ma megkezdődik és jövő hétig befejeződik egy olyan törvénytervezet kidol-gozása, amely növeli a nyugdíjkorhatárt. Ez a kormánykoalíció által elfogadott kompro-misszum: nem csökkentjük a béreket, nem lesz létszámleépítés, de a nyugdíjkorhatár növelésével járulunk hozzá a közös (deficit-

csökkentő) erőfeszítésekhez” – magyarázta a védelmi miniszter, a rendőrökre és kato-nákra utalva.

Hozzátette: a hatásvizsgálatok alapján dől majd el, hogy 60 vagy 55 évre emelik-e a ka-tonák és rendőrök esetében a nyugdíjkorha-tárt, amely jelenleg 48 év.

Miruță szerint a kormány jövő heti ülésén akarja elfogadni a központi béralap 10 szá-zalékos csökkentéséről, illetve az állami fi-zetés és nyugdíj halmozásának beszüntetéséről szóló törvénycsomagot, amelynek hatályba léptetése érdekében még januárban rendkívüli parlamenti ülésszakot hívnak össze, és csak azt követően véglege-sítik a 2026-os esztendő állami költségveté-sének tervezetét.

Románia a GDP 9,3 százalékanak megfe-lelő költségvetési hiánnyal zárta a 2024-es évet, 2025-re pedig 8,4 százalékos hiánycél-ban állapodott meg az Európai Bizottsággal, idén pedig 6,5 százalékos deficitre számíta-nak az elemzők.

Ilie Bolojan miniszterelnök korábban azt mondta: Románia eladósodása tarthatatlan méreteket öltött, és az ország gyakorlatilag hitelből fedezi a közalkalmazotti béreket, ugyanis mintegy 30 milliárd eurónyi hitelt vesz fel évente, ami nagyságrendileg megfelel annak a kiadásnak, amelyet a közalkalmazottak bérezésére fordítanak. (MTI)

Köszöntő dr. Péter H. Mária tanárnő 90. születésnapjára

A Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem (MOGYE) Gyógyszerészeti Karának magyar oktatói, tanítványai, tisztelői, valamint az Erdélyi Múzeum-Egyesület nevében köszöntjük dr. Péter H. Mária tanárnőt 90. születésnapja alkalmából!

Igen gazdag életútja, kimagasló munkabírása, kiváló, eredményes tevékenysége példaképként szolgálhat nemzedékek egész sorának.

Temesváron született 1936. január 9-én. Középiskolai tanulmányait Nagyváradon végezte. Gyógyszerészoklevelet 1958-ban a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem Gyógyszerészeti Karán szerzett. Ugyanitt a gyógyszerésztudományok doktora fokozatot 1973-ban kapta meg. Doktori értekezését Rácz Gábor professzor irányítása mellett a farmakognózia tárgyköréből készítette.

1959 októberétől a Marosvásárhelyi Gyógyszerészeti Kar Farmakognóziai Tanszékén gyakornok, majd tanársegéd, 1984–1988 között megbízott egyetemi adjunktus. A Gyógyszerészeti Kar megszűntetésekor, 1988-tól 1994 áprilisáig, nyugdíjazásáig tudományos kutatóként dolgozott. Ezt követően nyugdíjasként óraadó tanár volt gyógynövényismeretből a budapesti egykori Szent István, ma Corvinus Egyetem Kertészettudományi Karának Nyárádszeredába kihelyezett távoktatási tagozatán, majd a 2004/2005-ös és a 2009/2010-es tanévben a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Kertészeti Karán is.

Kutatási területei 1994-ig a gyógynövények farmako-botánikai, fitokémiai és antibiotikus hatása, 1991-től az erdélyi gyógyszerészet magyar vonatkozásainak feltárása. Ebben a témában több továbbképző előadást tartott. Nyomtatásban in extenso megjelent dolgozatainak száma 135, ebből gyógynövényekkel kapcsolatos 40, az orvos- és gyógyszerésztörténeti vonatkozásúak száma 95.

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület alapító tagja és 2022-től tiszteleti

tagja. Az Orvostudományi Szakosztálynak 1992–1994 között titkára volt. Tíz éven át az Orvostudományi Szakosztály választmányának tagja (1991–2001). 1990 óta rendszeresen előadásokkal vesz részt az EME Orvosi és Gyógyszerészeti Szakosztályának évi tudományos ülésein, valamint az EME által szervezett *A magyar tudomány napja Erdélyben* c. rendezvényeken.

1995-től a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaságnak (MGYT) tagja, 2006-ban tiszteleti taggá választották. Többször részt vett az MGYT rendezvényein, ahol előadásokat tartott.

A Magyar Gyógyszerésztörténeti Társaság alapító (2003) és tiszteleti tagja (2004). Több alkalommal előadást tartott a Magyar Gyógyszerésztörténeti Társaság által szervezett nyári egyetemen (Köszeg, Sopron, Szabadka, Pozsony). A Magyar Tudományos Akadémia (MTA) külső köztestületének és a Kolozsvári Akadémiai Bizottságnak is tagja.

Az EME *Orvostudományi Értesítő* c. folyóiratának 1992–1993 között szerkesztője, majd 2001-ig a szerkesztőbizottságának tagja. A *Romániai magyar irodalmi lexikon* II. kötetétől kezdődően a szerkesztőbizottság munkatársa, gyógyszerészi és orvostörténeti szakszerkesztője, több mint 50 címszó szerzője. Több fejezetet írt a *Genersich Antal-émlékkönyvbe* (Budapest 1994). Társzerkesztője és szerzője *A marosvásárhelyi magyar nyelvű orvos- és gyógyszerésképzés 50 éve* c. kötetnek (Teleki László Alapítvány, Budapest 1995). Több helytörténeti monográfiába írt fejezetet, így a *Viharban* c. kiadványba (Procardia Kiadó, Marosvásárhely 1994), *A Maros megyei magyarság történetéből* (Mentor Kiadó, Marosvásárhely, 2001), valamint a Sapientia Alapít-

vány Kutatási Programok Intézete által megjelentetett *Tizenkét év* c. kötetbe (Kolozsvár, 2002), továbbá a *Páter Béla emlékezete* c. tanulmánykötetbe (EME kiadása, Kolozsvár, 2010).

Férjével, Péter Mihállyal együtt szerzője *Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvostudományi Szakosztályának százéves története – 1906–2006* (EME kiadása, Kolozsvár, 2006) c. 366 oldalas könyvnek. Fejezetet írt *A gyógyítás múltjából* c. Spielmann József-émlékkönyvbe (Mentor Kiadó, Marosvásárhely, 2008). Szerzője a *Hivatás és tudomány. Az Erdélyi Múzeum-Egyesület kiemelkedő személyiségei* c. jubileumi kötetnek (EME kiadása, Kolozsvár, 2009), továbbá a Feszt György szerkesztésében megjelent *Fejezetek az erdélyi magyar orvostudomány történetéből: kutatások 1945–1990 között* c. könyvnek (EME kiadása, Kolozsvár, 2010), valamint a Pál-Antal Sándor és Simon Zsolt szerkesztésében megjelent *Teremtő életek, marosvásár-*

helyi személyiségek c. tanulmánykötet (Mentor Kiadó, Marosvásárhely, 2011) és a *Székelyföldi tudományosság – Székely tudósok* c. kiadvány (Székelyudvarhely, 2012) egy-egy fejezetének.

Egyedüli szerzője az EME kiadásában megjelent *Az erdélyi gyógyszerészet magyar vonatkozásai* című, közel 548 oldalas gyógyszerészet-történeti szaktanulmánykötetnek (Kolozsvár, 2002). 2013-ban megjelent ennek kétkötetes kiegészítése; 2019-ben *Gyógyszerésképzés a Ferenc József Tudományegyetemen 1872–1919 között* c. kötetnek a szerzője.

Munkásságáért 1998-ban Genersich-díjat, 2006 májusában Spielmann József díjat kapott, majd 2006 novemberében a Magyar Orvostörténeti Társaság Zsámboky-díjjal és emlékéremmel tüntette ki. 2009 májusában Pápai Páriz Ferenc-díjat kapott, 2009 novemberében pedig Genersich Antal-különdíjban részesült, 2010-ben az EME 150 éves jubileuma alkalmával az egyesületben

végzett munkáját Mikó Imre-emlékéremmel jutalmazták, 2011. április 21-én a Magyar Gyógyszerésztörténeti Társaság Szigetváry Ferenc-emlékéremmel és diplomával tüntette ki. Ugyanebben az évben a Corvinus egyetemről elismerő oklevelet kapott. 2014-ben a Magyar Érdemrend lovagkeresztjét kapta meg, és az MGYT-től Erney József-emlékérmeket, a Megyei Könyvtártól Senator Libri kitüntetést. 2015-ben a Román Gyógyszerésztörténeti Társaságtól Al. Ionescu-Matiu-érmet, 2016-ban az MTA-tól Arany János-érmet kapott. Ugyanebben az évben Marosvásárhely díszpolgára is lett.

Kedves Tanárnő! Köszönjük a több évtizedes munkáját, amit a gyógyszerészhallgatók oktatásában kifejtett, valamint a gyógyszerésztörténeti előadásait, könyveit, közleményeit, amelyekkel az erdélyi gyógyszerészet értékeire irányította figyelmünket!

Kívánunk további jó egészséget, békés, boldog születésnapot!

HÉTKÖZNAPI TÖRTÉNET

Nagy Székely Ildikó

Dana lélekablakából nézve két, egymással teljesen ellentétes jelentést hordoz a havazás: a végső elköszönés és az első találkozás szimbóluma. Mindkét percepció egy esti szánkózásra eredeztethető vissza: előbbi kislánykorában, utóbbi anyasága negyedik esztendejében véste be magát az emlékei közé. Kérésemre mindkettőt felidézte. Nem állt szándékomban összefüggést keresni a történések között, valahogy mégis úgy éreztem, nem idegenek egymástól, sőt úgy olvadnak össze, mint az égi világból földre küldött, hófehér üzenetek.

– Igazi apás leányka voltam, életem első hat évében apu volt nekem a minden. El is kényeztetett becsületesen, édesanyám szigorúságára ő volt a tökéletes „ellen-szer”. Több mint tíz évvel volt idősebb anyunál, talán ez is közrejátszott abban, hogy jóval engedékenyebb és türelmesebb volt nála, de azt hiszem, ő egyszerűen ilyenek lett teremtvé, a fiatalabb hozzá sem lett volna más – fogott hozzá Dana a régmúlt visszapergetéséhez. – Közös életünk utolsó szakaszában azonban valami

megváltozott a viselkedésében. Továbbra is leste minden kívánságomat, és a szabad délutánjainkon a nyakában vitt fel a Somostetőre, a rám szánt ideje azonban érezhetően csökkenni kezdett. Egy számomra akkor még ismeretlen okból egyre inkább a munkájába menekült, amikor csak tehetett, túlórázott, így lassan kivételes, ünnepi alkalommá váltak a nevetéssel, boldozással teli, kétszemélyes programjaink. Aztán eljött az a mindent felforgató január. Nagy hó esett, biztosan emlékszel, hogy a nyolcvanas években micsoda telek voltak, és mivel apu éppen otthon volt, sikerült rávennem, hogy nem sokkal szürkület előtt kivigyen szánkózni. Édesanyám nem tartott velünk, ő legtöbbször amúgy is a házi munkával volt elfoglalva, és miután ellátott mindenféle jó tanáccsal, és becsukta mögöttünk az ajtót, egészen a miénk lett a világ. A lakótelepünkől nem messze eső dombra mentünk, aztán kicsit odébb. Addig sosem próbált, igazán meredek lejtőkön csúszott le velem édesapám, végül pedig egyedül is ereszkedett pár méter merészebbet. Bár mindig is szerette a kihívásokat, azon az estén valami

Szánkón az ég felé és vissza

különös elszántság lengte körül. Csodálattal néztem a bőrkabátos hátát, amint szinte repül a mélybe, és valahol az úttest közepén megáll. Kértem, hogy engem is vigyen magával a következő száguldásnál, de nem akart. Egy kezemen meg tudom számolni, hányszor utasította vissza a kéréseim, és érdekes módon mind közül ez maradt meg a legélesebben. Egy héttel azután a rejtélyes este után hiába vártuk haza édesapámat a munkából. Telefonon értesítettek, hogy kómában van. Nem sokkal ezután a teljes kép összeállt: évekig titkolta, hogy agydaganattal diagnosztizáltak, és pontosan tudta, mennyi ideje van hátra. Utólag visszagondolva, hihetetlen lelki erő kellett ahhoz, hogy minden külső támasz nélkül tudjon együtt létezni a betegséggel, aminek gyógyítása negyven évvel ezelőtt nálunk még nagyon kezdetleges volt. A megkérdézésünk nélkül döntötte el, hogy nem vállalja egy bizonytalan kimenetelű műtét kockázatát, ami után nagy eséllyel magatehetetlenségre lett volna ítélve. Nem akart teherrel válni a szerettei számára, még akkor sem, ha tudta: anyu sosem érezte volna őt tehernek. Jó sok évnek kellett el-

telnie az után az átszánkózott este után, hogy megértsem: ez volt apu búcsúajándéka. Arra vágyott, hogy úgy emlékezzem rá, mint arra a nagyra nőtt gyerekre, aki a legveszélyesebb lejtőket átszelve siklik egyenesen a csillagok felé.

Percekig őriztük a közénk telepedő csendet, aztán Dana élete másik meghatározó havas történetébe is belekezdett.

– Apárkapcsolataimban mindig apu bohémságát, életszeretét és irántam való rajongását kerestem, és persze rendszeresen melléfogtam. A házasságom sem alakult jobban, hároméves volt a kisfiam, amikor az édesapja egy rövidebb szoknya miatt kilépett a minden napjainkból. Egy kerek évnek kellett eltelnie ahhoz, hogy valamennyire újra magamra találjak. Emlékszem, hullafáradt voltam azon a téli estén, amikor az akkor négyéves fiacskám valahogy kiudvarolta, hogy szánkózni vigyem a tömbház köré. Mindig szívesen játszottam, szórakoztam vele, akkor azonban csak azt vártam, hogy végre hazamenjünk, lefektethessem a gyereket, és én is bedőlhessenek mellé az ágyba. Hosszas egyezkedés után végre szedelőzködni kezd-

tünk, amikor pár lépésnyire tőlünk egy velem nagyjából egyidősnek tűnő férfi bukkant elő szinte a semmiből. Nagyokat kacagva szaladt a bokáig érő hóban, és szinte repítette a mögötte sikló szánkón trónoló legénykét. A két gyerek észrevette egymást, és követelte a barátkozást. Talán egy negyedóra sem telt el, és már együtt vágatunk az apróságokkal a szállingózó hópihék között, aztán az idegen édesapa indítványára járművet és utast cseréltünk, és vidám ralizásba kezdtünk. Akkor már a korábbi fáradtságot sem éreztem. Ezzel az esti mókával kezdődött nekünk közös élete, az elkövetkezőkben ugyanis gyakran találkoztunk, eleinte spontánul, minden előzetes egyeztetés nélkül, aztán szervezeten. Már az első találkozáskor kiderült, hogy a barátságos ismeretlen szintén nemrég maradt társ nélkül, és bár akkor még egyikünk sem volt felkészülve egy új kapcsolatra, a hóesésben együtt töltött önfeledt óra valahogy mégis megnyitotta előttünk az egymás felé vezető utat. Azóta a maihoz hasonló téli esték az új lehetőségekre is emlékeztetnek. Arra, hogy az élet tulajdonképpen egy gyönyörű tánc a hóban, ahol hol elengedjük, hol hirtelen megtaláljuk azt, aki melénk rendeltetett.

SZERKESZTETTE: BENEDEK ISTVÁN

9420 lej volt a romániai háztartások átlagjövedelme

A tavalyi harmadik negyedévben 9420 lej volt a romániai háztartások havi átlagjövedelme, 14,1 százalékkal nagyobb mint 2024 azonos időszakában; a kiadások átlagösszege 8079 lej volt, ami a jövedelem 85,8 százalékát jelentette – derül ki az Országos Statisztikai Intézet (INS) hétfőn közzétett adataiból.

A statisztikák szerint a háztartások egy főre jutó bevétele 3789 lej volt, ami a tavalyi második negyedévhez képest 0,9 százalékos csökkenést, 2024 harmadik negyedévéhez képest pedig 14,9 százalékos növekedést jelent. A pénzbeli jövedelem háztartásonként átlagosan havi 8885 lejt (személyenként 3574 lejt), a természetbeni jövedelem pedig háztartásonként havi 535 lejt (személyenként 215 lejt) tett ki tavalyi július és szeptember között. Ez 0,5 százalékos, illetve 6,8 százalékos csökkenést jelent az előző három hónaphoz képest. Az

átlagban 6443 lejes összegű bruttó havi bérjövedelmek és a hozzájuk kapcsolódó egyéb bevételek a háztartások összes jövedelmének 68,4 százalékát jelentették. Emellett a szociális juttatásokból származó, átlagban 1892 lejes jövedelem (20,1 százalék), valamint a természetbeni jövedelem (5,7 százalék) is hozzájárult a háztartások teljes bevételeéhez. Lakóhely szerinti bontásban a városi háztartások havi jövedelme átlagban 10.693 lej volt a tavalyi harmadik negyedévben, 1,4-szer nagyobb, mint a vidékieké. Az egy főre jutó bevétel a

városi háztartásokban 4534 lej volt, 1,5-ször nagyobb a vidéki háztartásokban regisztráltnál. Városon a fizetések és a bér jellegű juttatások tették ki a teljes jövedelem 73,8 százalékát, vidéken ez az arány 14 százalékponttal kisebb volt. A szociális juttatásokból származó összegek vidéken a jövedelem 20,6 százalékát jelentették, ami 0,8 százalékponttal nagyobb arány a városon jegyzetnél. A természetbeni jövedelem az összbevétel 9,1 százalékát tette ki vidéken, ez az arány 2,6-szor nagyobb a városon jegyzetnél. A háztartások átlagos havi pénzbeni kiadása 2025 harmadik negyedévében 7659 lej (személyenként 3081 lej) volt, és 1 százalékkal haladta meg az előző negyedévi kiadásokat. (Agerpres)

Hatszáz dolgozót küld kényszerszabadságra az Azomures

Hatszáz dolgozót küld kényszerszabadságra a legnagyobb romániai műtrágyagyár, a marosvásárhelyi Azomures – írja az economed.ro a vállalat közleménye alapján.

Ezzel párhuzamosan felfüggesztettek egy sor, az üzem berendezéseinek karbantartására és különféle szolgáltatásokra vonatkozó szerződést.

A cégvezetés arra hivatkozik, hogy ez idáig nem tett hivatalos ajánlatot az Azomures felvásárlására a román állami gázipari vállalat, a Romgaz.

Ez „megoldatlanul hagyja az egyetlen ipari léptékű nitrogénalapú műtrágyát gyártó termelési platform jövőjét” – olvasható a közleményben. Korábban mindkét cég megerősítette, hogy folyamatban

vannak a tranzakciót előkészítő egyeztetések.

Az Azomures a svájci Ameropa tulajdonában van. Az utóbbi években a mintegy 1000 dolgozót foglalkoztató marosvásárhelyi üzemben több alkalommal hónapokra leállították a termelést, arra hivatkozva, hogy a földgáz ára nem teszi lehetővé a gazdaságos működést.

A marosvásárhelyi vállalat vezetősége legutóbb december elején jelentette be, hogy meghatározatlan időre felfüggeszti a termelést.

Az Azomures éves termelési kapacitása meghaladja az 1,6 millió tonna műtrágyát, amihez alapanyagként mintegy 1 milliárd köbméter földgázra van szüksége. A cég 2023-ban és 2024-ben is veszteséges volt, tavalyelőtt 1,570 milliárd lej árbevétel mellett 505,805 millió lej deficittel zárta az évet. (MTI)

Illusztráció

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Marosvásárhely közlekedési és infrastruktúra-fejlesztései 2026-ra

Buszok, utak, integrált rendszer

Az idén ígéretes előrelépések történnek Marosvásárhelyen: több olyan fejlesztés lép életbe vagy folytatódik, amely alapjaiban alakíthatja át a város és vonzaskörzete közlekedési rendszerét. A cél: hatékonyabb mobilitás, jobb összeköttetés a külvárosokkal és környező településekkel, valamint a közösségi közlekedés megerősítése.

Sófalvi Szidónia

Egy egységes tömegközlekedési rendszer

2026. január elejétől Marosvásárhely és a környező települések között egységes tömegközlekedési rendszer indult el – a városi buszok kilépnek a város közigazgatási határain túlra. Ez a lépés lehetővé teszi, hogy egységes hálózatként az eddig csak a városon belül közlekedő járatok Koronkába, Maroskeresztúrra, Jeddre, Marosszentkirályra és Marosszentgyörgyre is eljussanak. A közlekedési társulás (ADI Transport) keretében működő modell egységesebb menetrendet, összehangolt útvonalakat és hosszabb távon átláthatóbb szolgáltatási struktúrát ígér. A változás különösen azok számára jelent könnyebbséget, akik eddig csak átszállással vagy saját autóval tudtak bejutni a városba.

Stabil, régiós szintű tömegközlekedési hálózat kialakítása

A program jelenleg bevezetési, részben kísérleti szakaszban működik: a városi és elővárosi járatok forgalmát a hatóságok folyamatosan monitorozzák, és az utasforgalom, illetve a lakossági visszajelzések alapján módosítják majd a menetrendet. A fejlesztés hosszabb távú célja egy stabil, régiós szintű tömegközlekedési hálózat kialakítása, amely alternatívát kínál az autóhasználat helyett, és csökkenti a városra nehezedő forgalmi terhelést. A későbbiekben akár önálló iskolabuszhálózat kialakítása is lehetséges, az ADI Transport keretében.

Országos infrastruktúra-fejlesztések

A marosvásárhelyi közlekedési helyzetet nemcsak a városon belüli beruházások, hanem az országos infrastruktúra-fejlesztések is jelentősen befolyásolják. Ezek közül kiemelt jelentőségű az A3-as autópálya újabb szakaszainak megvalósítása, amelynek köszönhetően 2026-ra várhatóan folyamatos autópálya-összeköttetés jön létre Marosvásárhely és a Szilágy megyei Vaskapu között.

A szakértők szerint ez a fejlesztés nem csupán gyorsabb és biztonságosabb közlekedést tesz lehetővé Erdély különböző térségei között, hanem erősíti a régió gazdasági és logisztikai kapcsolatait is. Az autópálya a fuvarozás, a vállalkozások mobilitása és a munkaerő-áramlás szempontjából egyaránt fontos szerepet játszik, hosszabb távon pedig Marosvásárhely versenyképességét is növelheti.

A korszerűbb országos közlekedési hálózat így közvetetten hozzájárulhat ahhoz, hogy a város és vonzaskörzete jobban bekapcsolódjon a regionális fejlődési folyamatokba, miközben javul az elérhetőség mind a lakosság, mind a gazdasági szereplők számára.

Alkalmazkodás, működtetés, hosszú távú fenntarthatóság

A fejlesztések gyakorlati megvalósítása ugyanakkor több olyan szakmai kérdést vet fel, amelyek a rendszer működtetéséhez kapcsolódnak. A bővülő hálózat sikeressége nagyban függ attól, hogy a járatok kihasználtságáról, az utazási szokásokról és az ingázási irányokról pontos és folyamatos adatok álljanak rendelkezésre. Ez elengedhetetlen a menetrendek finomhangolásához, az útvonalak módosításához, illetve ahhoz, hogy a szolgáltatás valóban a mindennapi közlekedési igényekhez igazodjon.

Kihívást jelent az is, hogy a rendszer hosszabb távon stabil pénzügyi háttérrel működjön: a járműpark fenntartása, a technológiai fejlesztések és az esetleges hálózatbővítések további forrásokat igényelnek. Mindez azt jelenti, hogy a közlekedési fejlesztések nem egyszeri beruházások, hanem folyamatos tervezést, utánkövetést és intézményi együttműködést igénylő folyamatok.

Hosszú távú változások küszöbén

Az egységesített elővárosi buszhálózat, a régiós együttműködések erősödése és az országos infrastruktúra-fejlesztések mind azt jelzik, hogy a város egy hosszabb távú átalakulási folyamat kezdeti szakaszában jár. A következő évek meghatározó kérdése az lesz, hogy ezek a kezdeményezések mennyire tudnak tartósan beépülni a mindennapi közlekedési gyakorlatba, és képesek-e valódi alternatívát kínálni az autóhasználattal szemben. Ha a fejlesztések szakmai alapokon, folyamatos utánkövetéssel és a lakossági igények figyelembevételével valósulnak meg, Marosvásárhely és térsége egy kiegyensúlyozottabb, élhetőbb közlekedési rendszer felé léphet tovább.

Hegedűs Zoltán új szerepben a Vasárnapi újságban Fókuszban a történelem

Januártól Hegedűs Zoltán történész részvételével bővíti tartalmát a Kossuth Rádió nagy múltú, Vasárnapi újság című műsora. A szakember saját rovatával a hét utolsó napján, a reggel nyolc órai hírek előtt várja a hallgatókat, jegyzeteiben tudományos alaposággal és érthetően világít rá a történelmi összefüggésekre. A feladatról a Duna Családi kör című műsorában beszélt.

Fotó: MTVA

A Kossuth Rádió egyik legrégebbi magazinműsora, a Vasárnapi újság, amely közel húsz éve jelentkezik vasárnap reggelente közéleti és aktuális témákkal, új lendületet kapott a műsor alkotói gárdájának bővülésével. Januártól Hegedűs Zoltán történész, a Kommentár folyóirat szerkesztőbizottsági tagja csatlakozott a műsor alkotóközösségéhez, hogy saját rovatában elmélyítse a hallgatók történelmi ismereteit, és gondolkodásra ösztönözze őket.

A történész a reggel nyolc órai hírek előtt hallható, jegyzeteiben az aktuális történelmi kérdéseket veti fel, összekapcsolva a múlt eseményeit a jelen problémáival. Az első adásban már bizonyította,

hogy tudományos precizitása és elményszerű előadásmódja nemcsak informál, hanem elgondolkodtatja a hallgatót, új perspektívát nyitva a közéleti párbeszéd számára.

„A rovat Feljegyzések a Kárpát-medencéből címmel jelentkezik. Ugyan nincs nálam a bölcsek köve, de a történész szemével igyekszem láttatni mindent, ami érinti az emberek életét, kitérve gazdaságra, politikára, közéletre és társadalmi kérdésekre. Szabad kezet kaptam, de közben mindig a műsorfolyam általános tematikájához kapcsolodom. Az első adásban a világrendszerváltás folyamatáról beszéltem, a visszajelzések szerint érdekelte a hallgatókat” – osztotta meg Hege-

dűs Zoltán a Duna Családi kör című műsorában. Az általa behozott, történelmi nézőpont jelentőségével kapcsolatban hangsúlyozta: aki nem ismeri a történelmet, az arra van kárhoztatva, hogy újra és újra ismételje a hibákat.

A Vasárnapi újság mindig is a tájékozottság, az elemző gondolkodás és a kulturális gazdagság otthona volt. Hegedűs Zoltán csatlakozása új dimenziót ad a műsornak: a történelmi összefüggések és a hétköznapi aktualitások összefűzésével a hallgatók az informálódás mellett korszakokon átívelő párbeszéd részeseivé válnak.

Ismét sztrájkolnak a párizsi Louvre dolgozói

Nem nyitott ki hétfőn a párizsi Louvre, miután a dolgozók ismét sztrájkba léptek jobb munkakörülményeket követelve – tudatta a világ legnagyobb múzeumának vezetősége és szakszervezetei.

A szociális konfliktus december 15-én kezdődött a Louvre-ban, ahol a CGT, a CFDT és a Sud szakszervezetek felhívására a dolgozók határozatlan idejű sztrájkot hirdettek a „romló munkakörülményeik” és az „elégtelen források” miatt.

A múzeum aznap nem nyitott ki, s azóta a tiltakozó mozgalom, amely a Louvre történetének egyik legfontosabb megmozdulása, többször is arra kényszerítette a vezetőséget, hogy csak részben nyissa meg a Louvre tezeit a látogatók előtt. A részleges megnyitás a „remekművek útvonalára” korlátozódott, beleértve a Mona Lisát és a Milói Vénuszt is.

A munkabeszüntetés év végi felfüggesztése után a sztrájkmozgalom január 5-én folytatódott, egyszerre a francia kulturális minisztériummal folytatott tárgyalásokkal, amelyeknek legfőbb témája a béremelés, ami a dolgozók elégedetlenségének alapvető oka.

A múlt héten tartott megbeszélések ellenére hétfőn az alkalmazottak újból sztrájkba kezdtek, mivel a munkakörülmények kérdésében sem történt ki-

elégítő előrelépés. Ez utóbbi a Louvre vezetőségének hatáskörébe tartozik – állították a szakszervezetek.

„Kedves látogatók, a Louvre Múzeum a mai napon kivételesen zárva tart egy szociális mozgalom miatt” – közölte a múzeum a honlapján közzétett üzenetben.

„Probléma van a szociális párbeszéddel, és nagy a bizalmatlanság a vezetőséggel szemben” – mondta Valérie Baud, CFDT szakszervezeti küldött az AFP hírügynökségnek.

A szakszervezetek, amelyek azt is kéri, hogy szerdától ne emeljék a belépőjegy árát a nem EU-s állampolgárok számára, délelőtt a Louvre elnökével, Laurence des Cars-szal tárgyaltak az AFP értesülése szerint.

A dolgozók a létszámihiány ellen is tiltakoznak, elsősorban a termék felügyeletét illetően, és elítélik az épület fokozatos romlását, amelyre a francia koronaékszerek látványos októberi elrablása világított rá.

Október 19-én, fényes nappal maszkos betörők nyolc felbecsülhetetlen értékű ékszert – közöttük I. és III. Napóleon feleségének ékszereit – vitték el a koronaékszereket kiállító Apolló Galériából, a kár értéke 88 millió euró. Bár a feltételezett betörőket őrizetbe vette a rendőrség, a műkincseket azóta sem találták meg. (MTI)

A Vándormozi műsorán a Magyar menyegző című film

A magyar kultúra napjához kapcsolódva kezdődik el a *Magyar menyegző* székelyföldi vetítéssorozata a Vándormozi szervezésében. Káel Csaba és Lajos Tamás szerelmes táncfilmje Erdélyben turnézik – az első, közönségtalálkozóval egybekötött székelyföldi bemutatókon az alkotók és a főszereplők is részt vesznek, erősítve a határon túli magyar közösségek kulturális kapcsolatait és a magyar film jelenlétét a térségben.

A vetítéseket követő közönségtalálkozókon a film rendezője (Káel Csaba) és operatőr-producere (Lajos Tamás), valamint a főszereplők is részt vesznek. Csíkszereda, Székelyudvarhely és Sepsiszentgyörgy után január 19-én, hétfőn 19 órától a Kultúrpalota nagytermében vetítik a filmet, amelyet itt is közönségtalálkozó követ. Jegyelővétél online a Vándormozi oldalán a Vándormozi jegyek elérhetőségen és a Visit Maros oldalán. Személyesen a Kultúrpalota jegypénztáránál is válthatók belépők.

„A *Magyar menyegző* bemutatóját különösen fontosnak érezzük Székelyföldön, hiszen ez a vidék a magyar néphagyomány élő bölcsője – és a film pontosan ezt a szellemi-

séget szeretné ünnepelni” – hangsúlyozza Venczel Endre, a Vándormozi vezetője.

A Kalotaszegen, Töröcsik Franciska és Kovács Tamás főszereplésével forgatott produkció ősbemutatója november 15-én volt Kolozsváron – a magyar filmgyártás bölcsőjében – a Magyar Operában, míg nemzetközi premierjére a Tallinni Nemzetközi Filmfesztivál (PÖFF) versenyprogramjában, a fesztivál nyitófilmjeként került sor.

„Hatalmas megtiszteltetés, hogy egy ilyen rangos nemzetközi filmes seregszemle, mint a Tallinni Filmfesztivál a versenyprogramjába válogatta a filmünket, ráadásul nyitófilmként. Büszkéek vagyunk, hiszen a *Magyar menyegző* egyik

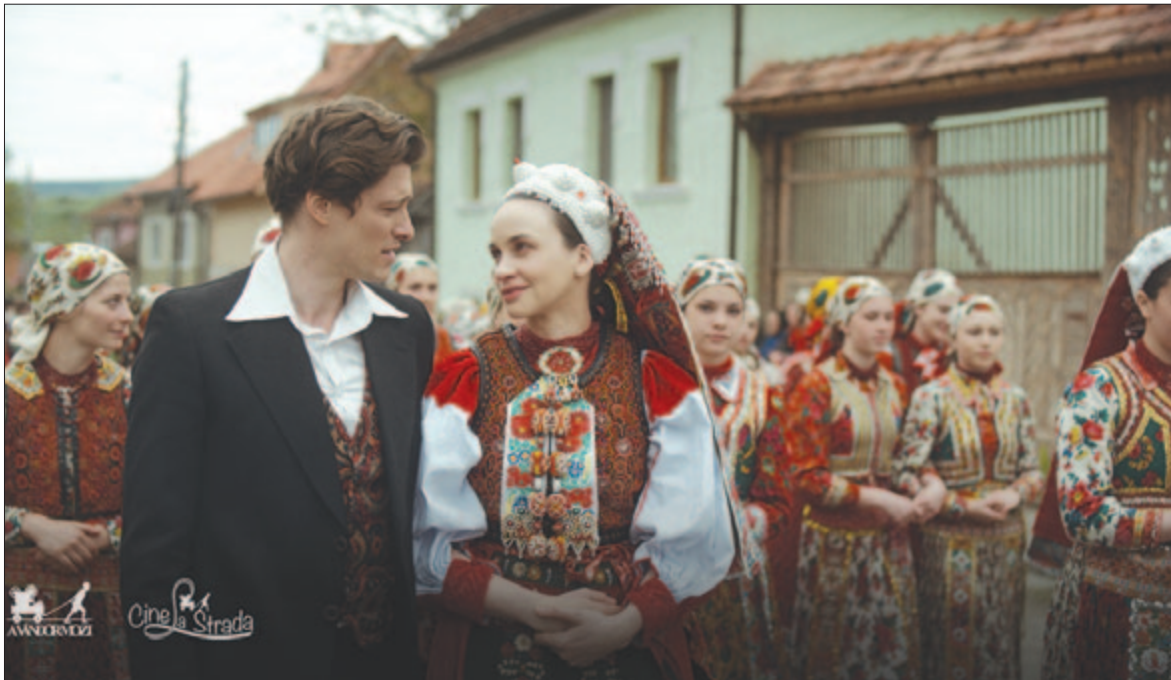
nem titkolt küldetése, hogy a világ előtt mutassa be nemzeti örökségünk legkülönlegesebb értékeit: a magyar néptánc, népzene, népmű-

vészet világát” – mondta Lajos Tamás. A producer egyúttal azt is hangsúlyozta, hogy a film korántsem csak a népzene vagy a néptánc iránt érdeklődőknek készült. A romantikus dramaturgia, a látványvilág és a színészi alakítások széles közönséget meg tudnak szólítani.

A *Magyar menyegző* a '70-es évek végén játszódik: két budapesti fiatalember, András és Péter Kalotaszegre utazik, hogy részt vegyenek András unokatestvérének lakodalmán. A falusi ünnep azonban életre szóló kalanddá válik. A két fiatalnak olyan döntéseket kell meghoznia, amelyek következményei kiszámíthatatlanok. A film a népzene, a tánc és a szerelem erejét egyesíti a mozi varázslatos nyelvén – egyszerre szerelmi történet, kulturális utazás és tisztelgés Novák Ferenc „Tata” életműve előtt. Ugyanakkor a magyar néptánc és népzene kiemelkedő kulturális hatásáról szóló filmmel eddig adós maradt a magyar filmgyártás.

A zenés-táncos produkcióban Töröcsik Franciska, Kovács Tamás, Kövesi Zsombor és Györgyi Anna mellett olyan legendák tűnnek fel, mint Sebestyén Márta, Sebő Ferenc, a Muzsikás együttes, Pál István „Szalonna”, Farkas Zoltán „Batyú” és a Magyar Nemzeti Táncegyüttes művészei. A koreográfiaikat Zsuráfszky Zoltán, Zs. Vincze Zsuzsa és Mihályi Gábor jegyzik.

A film produceri feladatait a közelmúlt számos sikerfilmje, az *Örök tél*, a *Blokád* és a *Semmelweis* készítésében részt vevő Lajos Tamás látja el, aki vezető operatőrként is bekapcsolódott a forgatásba. A film, amelyet a Magyar Nemzet „a Hunyadi-sorozat és a *Hogyan tudnék élni nélküled?*” szerelemgyerekének” nevezett, a MOL – Új Európa Alapítvány támogatásával, az MTVA és a Zupermodern Stúdió koprodukciójában, a Nemzeti Filmintézet pénzügyi hozzájárulása nélkül készült. (közlemény)

Baleset csúszásmentesítés hiányában

Anyagi és erkölcsi kártérítés járhat

A közterületek tisztán tartása az önkormányzatok felelőssége, de a magánházaknál, kereskedelmi egységek előtti terek esetében a felelősség azt terheli, akinek az ingatlanához a járda vagy az illető felület tartozik. A romániai jogszabályok értelmében az ingatlan-tulajdonos magán- és jogi személyek kötelesek eltávolítani a havat és a jeget a tulajdonukban vagy kezelésükben lévő ingatlanok előtti járdákról. A törvény nem új keletű, évtizedekkel ezelőtt azonban valami jobban megmozgatta az emberek felelősségérzetét, mint a mai elkényelmesedett világban.

Pálosy Piroska

Az autópályákra, országutakra, megyei és községi utakra is érvényes kellene legyen a törvény, a közúti balesetek következményeit – a ritka kivételtől eltekintve – többnyire a járművezetők viselik.

Aki tehát télen nem takarítja el a havat és a jeget a járdájáról, a 2002. évi 21-es számú romániai kormányrendelet alapján bírságokra számíthat. Ha valaki megcsúszik egy tisztítatlan járdán, és testi sérülést szenved, beperelheti azt, akinek fe-

lelőssége lett volna letisztítani a járdát, és nem tette meg. Ebben az esetben az orvosi költségeket, erkölcsi kártérítést és a kórházban vagy betegszabadságon töltött napoknak megfelelő összeget kell kifizetnie. A megítélt összegek kisebb végtagtorések esetén néhány ezer lejtől kezdődnek, de több tízezer euróig terjedhetnek rokkantság vagy maradandó károsodás esetén. Ha a baleset a helyi önkormányzat fenntartósága alá tartozó közterületen történik, a kártérítésért a köztisztviselő a felelős.

Marosvásárhelyen a 2021. évi 302-es sz. helyi tanácsi határozat értelmében magánszemélyek esetében a bírság összege 500–1.000 lej közötti, jogi személyek esetében pedig 1.000–2.000 lej lehet. Ugyanakkor a megbírságotlagnak lehetőségük van a büntetés minimumának a felét kifizetni.

Felelősségbiztosítási fedezettel vagy civil peres úton

Kopacz Gábor kárrendezési tanácsadót megkérdeztük, hogy a lakásbiztosítás mikor fedezi az olyan jellegű baleseteket, amikor valakinek a jeges, csúszós járdáján a háza előtt elesik valaki, és több napra, esetleg hetekre munkaképtelenné válik. Amint a szakember elmondta, a legtöbb biztosítónál a fakultatív lakásbiztosításnak van balesetbiztosítási része, ha az ott lakók valamilyen balesetet szenvednek, akkor

igényelhetnek kártérítést. Hasonlóképp a háztartási elektronikai cikkek biztosítását is be lehet foglalni, az akkor lép érvénybe, ha áramingadozások esetén elromlik egy háztartási gép. A lakásbiztosítás felelősségbiztosítási fedezete egy olyan speciális felelősségbiztosítás, amely a lakásbiztosítás alap- vagy kiegészítő fedezetei között szerepel, és a szerződésben meghatározott káresemények esetén anyagi segítséget nyújt a szerződő számára. Természetesen, amint az a felelősségbiztosításokra jellemző, a kártérítést nem a biztosított kapja, hanem a károsult, a káresemény pedig a biztosított károkozása. A lakásbiztosítás felelősségbiztosítási része az, amellyel a biztosító átvállalja azokat a kártérítéseket, ame-

lyek az ingatlan tulajdonosát terhelnék. Például ha a tulajdonos hanyagsága miatt valaki az ingatlana előtt elesik, és kezét-lábát törli, vagy ha egy cserép a háztetőről lepotyyan, és egy járókelő fejébe esik, az pedig megsérül vagy belehal sérüléseibe, esetleg ha az udvarról kiszalad a kutya, és megharap egy járókelőt. Ha nincs a fakultatív lakásbiztosítás említett felelősségbiztosítása, akkor civil peres úton lehet kártérítési igényt benyújtani a bíróságra. Mindkét esetben mindenképp előtti törvényszéki orvosi látlet szükséges, amely igazolja, hogy hány napon vagy héten belül gyógyuló sérülést szenvedett az áldozat. A következő lépésben felméri a felelősséget és a kár nagyságát, és elkezdődhet a kárigénylési eljárás.

Pályázni január 27-ig lehet

Jogosítvány a jövőhöz

A MOL Románia és A Közösségért Alapítvány tizenegyedik alkalommal hirdette meg a *Jogosítvány a jövőhöz* programot, amelynek keretében hátrányos körülmények között élő fiatalok pályázhatnak a sofőriskola tandíjának és járulékos költségeinek teljes támogatására. A pályázatokat január 27-ig lehet benyújtani.

A Jogosítvány a jövőhöz programot A Közösségért Alapítvány szervezi a MOL Románia által rendelkezésre bocsátott pénzalapból. Pályázhatnak 18–25 év közötti, hátrányos körülmények között élő, alacsony jövedelmű romániai fiatalok, akik B, C vagy D kategóriájú gépjárművezetői engedélyt szeretnének megszerezni, beleértve a traktorra, trolibuszra és villamosra érvényes hajtási engedélyt is. A program elsősorban alacsony jövedelmű fiataloknak kínál anyagi lehetőséget, akik a gépjárművezetői engedély birtokában javíthatnak életminőségükön, akár munkavállalással, akár a munkaköri teendőik kiterjesztésével, ha már munkavállalók.

Az előző tíz kiírásban 412 fiatal támogatottak a különböző gépjárművezetői engedélyek megszerzésében, a sofőriskola költségeinek fedezésével. A MOL Románia támogatásával és A Közösségért Alapítvány szervezésében létező program első tíz esztendejében 201 fiatal végezte el sikeresen a sofőriskolát. A program szervezői készséggel tájékoztatnak minden érdeklődőt az eljárással

kapcsolatban. Telefonon és elektronikus levélben is válaszolnak az érdeklődő fiataloknak és az őket segítő szervezeteknek, intézményeknek egyaránt. A nyertes pályázatok finanszírozása kiterjed a sofőriskola és a járulékos költségek teljes összegére – tájékoztatott *András Imre*, A Közösségért Alapítvány ügyvezetője. A programmal és a pályázattal kapcsolatos bővebb tájékoztató a www.kozosseget.ro és a www.molromania.ro honlapokon található. (szer)

Gyorshajtásért 161 közúti bírság

A téli útviszonyokra figyelmeztettek

Január 11-én a Maros megyei közúti rendőrök a DN 15-ös országúton a közúti biztonság növelése és a közlekedési balesetek fő okainak megelőzése érdekében akciózta. Elsősorban a sebességkorlátozás betartásának ellenőrzésére, az alkohol vagy pszichoaktív szerek hatása alatt történő vezetés elleni küzdelemre, valamint a járművek műszaki állapotának és a járművezetők okmányainak ellenőrzésére összpontosítottak.

Többek között a Maros megyei utak egyik tragikus helyszínén, Gernyeszegen tartózkodtak – ahol 2024. november 3-án négy ember vesztette életét egy pillanat alatt, árvákat hagyva hátra –, hogy az egykori tragédia emlékéért felelősségre szólító felhívással alakítsák, és szórólapokat is osztogattak a sofőröknek.

292 bírságot szabtak ki, ebből 161-et a megengedett sebességhatár túllépése miatt, a többi pedig egyéb szabálysértésekért. Ezenkívül 102 alkoholszondás ellenőrzést végeztek, amelynek

során nem azonosítottak ittas sofőrt. Ugyanakkor a rendőrök nyolc forgalmi engedélyt vontak be, és hét vezetői engedélyt tartottak vissza, valamint egy rendszámot is bevontak. A RAR szakembereinek közreműködésével 35 járművet vizsgáltak meg műszakilag. (szer)

Haszonállatok védelme télen

Tekintettel a továbbra is fennálló hideg időjárási körülményekre, a csökkenő hőmérsékletre és a havazásra, az Állategészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Hatóság az állatok védelme és jólétük biztosítása érdekében több ajánlással figyelmezteti a haszonállatokat tartó magángazdákat.

Fontos az állatok számára megfelelő menedéket biztosítani, amely védelmet nyújt a hideg és a hó közvetlen hatásaival szemben. Elengedhetetlen a víz és a megfelelő takarmány mennyiségének és minőségének biztosítása, az itató- és etetőberendezések megfelelő működését kell ellenőrizni, különös figyelmet fordítva az itatóberendezésekre, mivel fennáll azok befagyásának veszélye.

A haszonállatok egészségi állapotának bármilyen változása esetén a tulajdonos a fent felsorolt intézkedéseken túl köteles haladéktalanul értesíteni az adott település állatorvosát vagy az önkormányzatot és a helyi állategészségügyi és élelmiszer-biztonsági hatóságot, hogy azok megtehesék a szükséges lépéseket akkor is, ha a

rossz időjárás az állatok jólétét érintő károkat okoz.

A fajok hidegérzékenysége eltérő: a sertések számára 0 °C alatti hőmérsékleten szigorú hőmérséklet-szabályozás szükséges, a szarvasmarhák csak huzatmentes környezetben képesek elviselni az alacsony hőmérsékletet, a lófélék pedig -20 °C alatti hőmérsékleten kizárólag megfelelően felszerelt járművekben szállíthatók.

Élő állatok szállítása

Az állatok szállítása nagyon alacsony hőmérsékleten, erős szél és havazás esetén nem ajánlott. A szállítókat törvény kötelezi, hogy az állatokat olyan módon szállítsák, amely nem okozhat számukra sérüléseket vagy szenvedést. Indulás előtt ellenőrizni kell, hogy a szállítóeszközben megfelelő mikroklima, élelem és ivóvíz áll-e rendelkezésre, és hogy ezek az utazás során elegendőek lesznek-e. A szállítóknak az állatok szállítóeszközbe való berakodása előtt ellenőrizniük kell az útvonalat és az utazás egyéb szempontjait. (pálosy)

Benzines lesz a Toyota luxusmárkája

A Centruryról már régóta lehet hallani, de most már nemcsak egy Toyota modellre kell gondolni, hanem egy közel Rolls-Royce szintű luxusmárkára. Furcsa lehet elsőre azt hallani, hogy a – relatív – megfizethető áraitól híres Toyota egy luxusmárkával áll elő, de a projektről már egy ideje lehetett tudni, és mi is beszámoltunk már róla a Népszerűségben. Most viszont újabb információk kerültek napvilágra.

Az első újdonság az, hogy a Century kilóg a sorból a többiekhez képest, sőt akár azt is lehetne mondani, hogy árral szemben úszik, ugyanis a tervek szerint nem lesz elektromos modellje. Mindezt egy olyan időszakban, amikor a legtöbb

autógyártó sorra fejleszti az újabb és hatékonyabb villanyautóit. Takashi Uehara, a Toyota hajtásláncfejlesztési vezetője a nemzetközi sajtónak megerősítette, hogy a Century egyáltalán nem olyan márkaként indul, amely tisztán elektromos autót akarna gyártani. Ezzel együtt nem kizárt, hogy előbb-utóbb ez a hajtáslánc is megjelenik a kínálatban.

Amit biztosra lehet venni a hajtásláncfejlesztési vezető elmondása alapján: az első modell belső égésű motort kap, azt viszont egyelőre még nem döntötték el, hogy milyent, ugyanakkor nem zárható ki a V8-as sem. Nagyon úgy fest, hogy a Toyota luxusmárkája egyfajta lá-

zadó stílust ölt magára, hiszen nem elég, hogy miközben az ultraluxus-autók egyre inkább elmozdulnak az elektrifikáció irányába, addig a Century belső égésű motorral képzelel el az autót, sőt ezt még tetőzi is egy V8-al.

Mondjuk a Toyota nem hisz a teljesen elektromos hajtásban, ennek pedig már több alkalommal hangot is adott. Annak ellenére sem lát valós potenciált a villanyautókban, hogy a hidrogéncellás kísérlete, a Miria csúnyán elbukott. A japán gyártó továbbra is azon az állásponton van, hogy a hibridek jelentik a jövőt. És még az sem kizárt, hogy igaza lesz, hiszen ha megnézzük a globális autóeladásokat,

akkor azokból az látszik, hogy a hibridek népszerűsége emelkedőben van. Persze ez nem azt jelenti, hogy az új Century hibrid lesz. Mondjuk ameddig még modell volt, és nem márka, addig volt erre példa: a második generációig ugyanis a V12-t használta, amit aztán 2018-ban lecserélt a V8-as hibridre, és 2023-ban megérkezett a plug-in, konnektoros hibrid változat is.

Továbbá egyáltalán nem kizárt, hogy a Century pont attól lesz sikeres, hogy szembe mer menni a jelenlegi trendekkel, és villanyosítás helyett egy nagy belső égésű motort épít be az autóba. Már csak azért is

lehet erre gondolni, mert a tisztán elektromos luxus- és szupersportautók egyáltalán nem tűnnek sikeresnek, sőt egyre több gyártó kezd visszatérni ezekben a szegmensekben a belső égésű motorhoz.

Azt egyelőre nehéz megjósolni, hogy hogyan fog alakulni a Century iránti kereslet, de azt megígérhetjük, hogy ezt nyomon fogjuk követni, és beszámolunk az újdonságokról. Amúgy annak kevés a valószínűsége, hogy a Toyota bevezesse a méregdrága luxusmárkáját Európában, tehát nagy valószínűséggel csak távoli megfigyelői lehetünk majd a fejleményeknek.

Century, illusztráció

Forrás: HotCars

Visszahozhatja a Hyundai a benzines sportmodelleket

Hyundai i30 N

Forrás: Hyundai

A Century kapcsán is kitértünk arra, hogy a luxus- és (szuper)sportautók esetében a vásárlók nem igazán keresik a tisztán elektromos változatokat. Mindkét esetben rétegmodellekről van szó, ahol a vásárlókat megmozgatja az érdekesség, ez az érdekesség pedig lehet a hang is. Ugyanakkor a gyártók tisztában kell legyenek azzal, hogy ezek a típusok soha nem fognak tömegeket vonzani.

Talán éppen az alacsonyabb kereslet vezetett el oda, hogy 2024 végén a Hyundai bejelentette, megszünteti az i20 N és az i30 N gyártását. Az autók iránt érdeklődő emberek pedig szomorúan fogadták, hogy a dél-koreai gyártó elkaszálja a két hot hatchet. Most azonban arról szólnak a pletykák, hogy visszatérhet az i30 N. A benzinvérű autósok számára pedig még jobb hír, hogy a sportos jármű valószínűleg nem elektromos formában, hanem belső égésű motorral fog visszatérni, igaz, valamilyen hibrid rendszerrel megtámogatva. Ebből az esetből is látszik, hogy azok, akik kimondottan gyors autót szeretnének vásárolni, azok nem elektromosban, hanem elsősorban benzinesben gondolkodnak.

A híresztelések értelmében tehát az i30 N esetében a Hyundai a belső égésű motort tartja

optimális választásnak, annak ellenére is, hogy az utóbbi időben az elektromos modellekre koncentrált a dél-koreai gyártó. Az is tény, hogy ami a hajtásláncokat illeti, a Hyundai stratégiája mindig is diverz volt. Elég csak arra gondolni, hogy annak ellenére is, hogy népszerűek a tisztán villanyos modelljeik, a belső égésű motoros modelleket is a kínálatban tartják, ameddig a törvény engedi.

Továbbá azzal is érdemes tisztában lenni, hogy Joon Park, a Hyundai N részlegének vezetője a sajtónak elmondta, hogy nem csak elektromos modellek alkotják majd a kínálatot. Egyáltalán nem kizárt, hogy ez a nyilatkozat már az új i30 N érkezésére utalt. Azonban egyelőre semmit nem lehet készpénznek venni a modell visszatérése kapcsán, hiszen hivatalosan semmilyen információ nem hangzott el, vagyis nem tudni, hogy lesz-e új i30 N, és ha igen, akkor mikor. De a sportos hot hatch már önmagában elég tényező ahhoz, hogy rajta tartsuk a szemünket a dél-koreai gyártón.

Visszatérhet a Ford Fiesta

Úgy fest, hogy nemcsak a Hyundai i30 N-nek van esélye a visszatérésre, hanem a Ford Fiestának is, ami a Ford és a Renault Csoport fontos stratégiai megállapodásának köszönhetően újulhat meg. A megkötött megállapodás értelmében a Ford hamarosan két teljesen új elektromos autót fog bemutatni a francia gyártó AmpR Small platformjára fejlesztve, ezen két modell egyike nagy valószínűséggel a Fiesta lesz.

A Ford Fiesta 2023-ban nyolc generáció és szűk fél évszázados múlt után utód nélkül szűnt meg, a mostani együttműködésnek köszönhetően viszont esély mutatkozik arra, hogy 2028-ban visszatérjen, villanyautó formájában. És hogyha luxus- és szupersportautókból nem is kelendő az elektromos, a Fiesta egy városi kisautó, amelynek még előnyére is válhat a tisztán elektromos kialakítás.

A modell visszatérésére azért is mutatkozik elég nagy esély, mert a Ford szeretné erősíteni európai jelenlétét és pozícióját a kisautós szegmensben. A Fiesta 2023-as kivezetése után már csak a Puma maradt a kisautós kategóriában, de az is inkább crossover, mintsem hagyományos, kompakt kisautó. Emellett pedig a Fiesta mindig is számottevő érdeklődésnek örvendett Európában. Ahogyan a Focus is, amit a közelmúltban szintén kivezetettek, így a Fordnak jelenleg egyetlen kompakt autója sincs, sőt az egykoron népszerű egyterűiket is beszántották, illetve a nagy szedán Mondeo is kivezetésre került. (Kínában kapható még, de Európában és az Egyesült Államokban nem.)

Kompakt kategóriában a Ford háza táján tehát egyedül a Kuga van, ami egy SUV.

Az együttműködésből megszülető két modell nem egy átcímkeztet Renault 4 vagy 5, esetleg egy Twingo lesz. A Ford a márkához hű autókat fog készíteni, csak éppen ennek az olcsóbb módját választották: az együttműködést, ami azt jelenti, hogy a padlólemezt, a hajtáslánc- és az akkumulátortechnológiát átveszik, de az autó külsejét és belsejét, valamint a futóművet ők tervezik és valósítják meg. Ebből pedig az is következik, hogy bár marad a 40 és 52 kWh-s akkumulátor, az elsőkerék-meghajtású és a 150 vagy 218 lóerős villanymotorral a potenciálisan 2028-ban érkező Fiesta mégis egy egyedi autó lehet majd.

Persze az is kérdés, hogy mennyire lesz jó az együttműködés, hiszen a Fordnak ez az első komolyabb együttműködése európai gyártóval. Korábban tisztességes dízelmotor kínálatot húzott fel az akkor még PSA néven futó Stellantis csoporttal, illetve később komoly stratégiai együttműködést jelentettek be a Volkswagennel. Ennek keretein belül a Ford adta az alapot az új Amarok és Transporter alá, cserébe a Ford a MEB architektúrára húzta fel az Explorer és Capri elektromos autókat. A pletykák szerint eredetileg az olcsó, kis villanyautó is Volkswagen alapokra került volna az ID Polo és ID Cross modellek mellé, most azonban úgy néz ki, hogy inkább a Renault-val dolgoznak majd együtt, számolt be az Autocar.

A 2023-ban kivezetett Ford Fiesta, illusztráció

Forrás: Ford

DORA KÓRHÁZ

Teljes körű ellátás
az egész családnak!

 Szemészet

 Gasztroenterológia

 Kardiológia

 Fül-orr-gégészet

 Érsebészet

 Tüdőgyógyászat

 Plasztikai sebészet

 www.doraoptics.ro

 0771 195 340

JÓ NAPOT! MEGJÖTTEM...

SZERDA 21⁰⁰

Kedvezményes könyvek a Kobak könyvesboltokban:

Több
mint
50
könyv!

40%
kedvez-
mény!

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

MÁRVÁNYFÖLDBŐL GYÖNGYVIRÁGOK

A magyar kultúra napja alkalmából
2026. január 23. | 19.00

A Maros Művészegyüttes előadóterme | Jegyek: bilete.visitmures.ro, 0757-059-594